

Domonkosfa temploma

2009 június 12. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

Magyar Nemzet szombati magazinjának egyik legérdekesebb sorozatát közöljük le folytatásokban, melyben a remek Ludwig Emil megmutatja nekünk a rejtőzködő Magyarország eldugott kincseit, melyek mellett sokszor figyelmen kívül elhaladunk a mindennapi rohanó életünk során. Vigyázzunk ezekre a páratlan kincsekre, hiszen ezek a kincsek alappillérei szeretett Hazánknak.

Vas megye délnyugati szegletén tizennyolc községben áll az a történelmi-néprajzi tájegységünk, amelyet Őrségnek nevezünk. Amint azt sorozatunkban – például az Őrszentpéteri templom bemutatásakor – már röviden leírtuk, ez a vidék az Árpád-kori Magyarország határvédő gyepje volt, lakói szabad jogállású katonákként fegyveres szolgálattal tartoztak az udvarnak. A falvak jellegzetes településformája máig megőrizte az egymástól megszabott távolságra építkező egykori határvédő családi kisbirtokainak rendjét. Az erdős dombháton kialakult úgynevezett „szerek” nem egy esetben régi keletű, „beszélő” helynevek – Papszer, Templomszer –, mások az évszázados használatban megkoptak, mint a -fa végződésű faluk nevei: Kondorfa, Farkasfa, Szombatfa. Ilyen szép hangzású, Őrsi nevet visel az első világháború után a magyar Őrvidéktől elszakított, ma Szlovéniában található Domonkosfa (Domanjšovci).

Az országhatártól szinte kéthajtásnyira fekvő szerves település legmagasabb dombján alig találunk ki a szálas bükkerdő fái közül a rejtőzködő templom tornya. A bükkaljai nép (amelynek tagjai közt már alig akad magyarul értő) az utóbbi két évszázadban áttért az evangélikus hitre, a katolikus egyház elveszítette híveit, papját. A kis temető sírköveiről szívesen ártírt magyar családnevek olvashatók le, egy különálló kopjafa a magaslaton 1945-ben hősi halált halt katonáink emlékét őrzi.

Az elhagyott épület már első pillantásra elárulja középkori mivoltát. Keletelt hossz tengelyű, egyhajós templom félköríves záródású szentéllyel, a nyugati falból emelkedő toronnyal. A vakolatlan téglafal mindenütt mutatja a XIII. századi dunántúli falusi építészetre jellemző jegyeket. A déli homlokzat tölcseréssel, ablakai mellett több korszakban keletkezett, utóbb befalazott nyílások nyomai láthatók; a szentélyen két tisztán román stílusú ablak és a velük egykorú, íves párkánydísz síkba lefaragott rajza figyelhető meg. Ez utóbbi azt jelzi, hogy az apszis új koronája jóval magasabb az eredeténél – és a román kori szentélyboltozatnál. A torony első emeletén lévő ikerablakok XIII. századiak, a harangot kívül, a kötélszámára kialakított kürtőn keresztül lehet megköngatni. A bejárat délről nyílik. A kapu a román kor remeke, a dunántúli timpanonos emlékszalád (Ják, Magyarszecsőd, Csemeszepkopács, Őrszentpéter stb.) egyik szinte ismeretlen tagja. Itt oroszlánszerű, szárnyas griff-faragványt öveznek az akantuszlevél díszítésű faloszlopok. Odabent, a nyerstégla padlózatú hajó nyugati végén az elbontott kegyúri karzat vastos középpillérenek lába látható a falbekötések nyomaival. A diadalív félkörű, északi oldalán mellékoltár alapjával. A karzat fölött, szokatlanul magasan lévő román kori tölcserablakon át alkonyatkor bevetődő utolsó napsugár, mint egy modern reflektor, éles kontúrú, szabályos fénykört rajzolt a szentélyboltozat előrehajló gömbfelületének középső közepére. Megilletődve szemléltük a váratlan jelenséget. Éppen március 21-e volt, a tavaszi napéjegyenlőség ideje.

Ludwig Emil, mno.hu

Ajánló

